

mh/2.10.2018

Kuntaliiton ja PRO SOS -hankkeen maakunnallistuva aikuissosiaalityö kehittämisverkosto - 27.9.2018 tapaamisen näkemyksiä aikuissosiaalityön / työikäisten palvelutehtävän jäsentämistä työpajapäivän alussa

Maakunnallistuva aikuissosiaalityö – kehittämisverkosto kokoontui Helsingissä Kuntatalolla 27.9.2018 jatkamaan työskentelyään. Fasilitaattorina koko päivän tapahtumassa toimi Markus Anttila Werkasta, mikä mahdollistui Kuntaliiton ja Kunteko 2020 yhteistyön kautta.

Kehittämisverkoston live- ja skypetapaamisten materiaali on kerätty osoitteeseen <https://www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/sosiaali-ja-terveysasiat/maakunnallistuva-aikuissosiaalityo>.

AIKUISSOSIAALITYÖN KOHDERYHMÄN MÄÄRITTELYN ONGELMA

Työikäiset → entä 16-18 v., yli 64 v.?

Yksilöt → entä yhteisöt, läheiset, perheet?

AIKUISSOSIAALITYÖ, THL JA TIETOHALLINTO

THL:n luokitusten ja JHS -tietohallinnollisten palvelu-/tietopakettien sekä aikuissosiaalityön käsitteen rajaamisen suhde on tulkinnanvarainen. On vaikeaa yhteisesti sopia miten ja mitä niistä käytetään aikuissosiaalityöstä puhuttaessa.

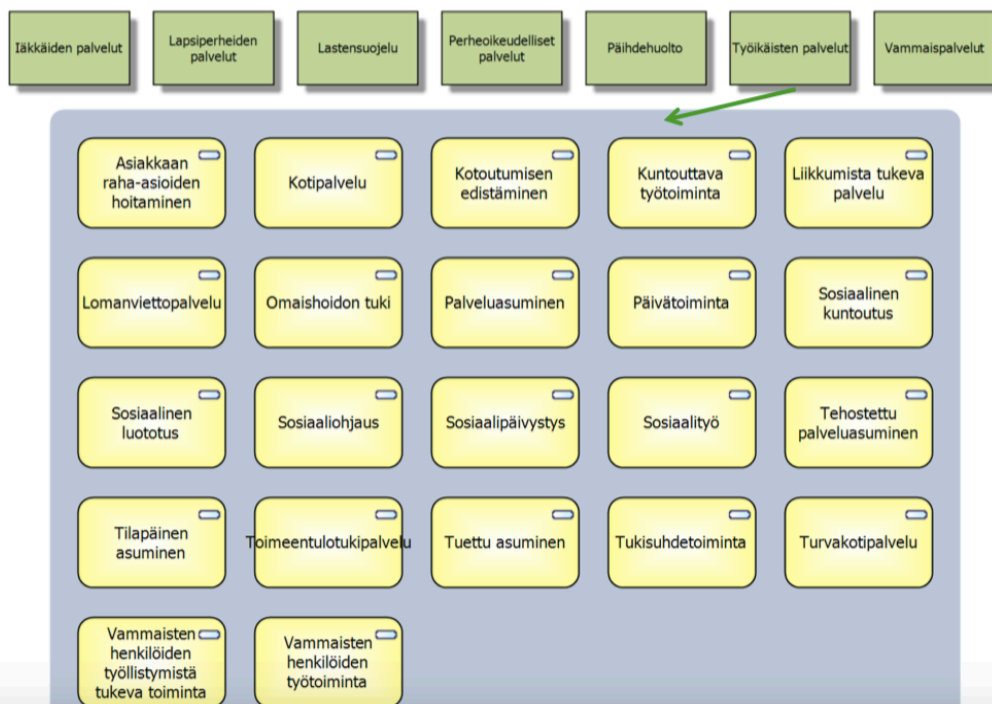
Palvelutehtävät kuitenkin avaavat hyvin aikuissosiaalityön kenttää. THL:n luokittelu auttaa luomaan valtakunnallista kehikkoa ja yhteistä kuvaa – monet (kaikki?) maakunnat ovat tehneet valmistelua tältä pohjalta ja kunnille luokittelu toimii jäsentämisen tukena.

Toisaalta THL:n luokittelu ei saisi kahlita aikuissosiaalityön määrittelyä. Aikuissosiaalityö on laajempaa kuin työikäisten palvelutehtävä THL:n määrittelynsä mukaisena. Aikuissosiaalityö on mm. perhesosiaalityötä, mielenterveys-päihdetyötä. Lapsiperheiden aikuissosiaalityön sijoittaminen palvelutehtävämäärittelyyn on ongelmallista.

Työkäisten palvelut – määritelmä

- Sosiaalihuollon palvelutehtävä, jonka tavoitteena on tukea työkäisiä asiakkaita elämänhallintaan, työhön, toimeentuloon tai opiskeluun liittyvissä asioissa sekä vähentää eriarvoisuutta
 - Työkäisten palveluissa annettavilla sosiaalipalveluilla tuetaan laajasti työkäisiä asiakkaita. Työkäisten palveluissa annettavia sosiaalipalveluja ovat esimerkiksi kuntouttava työtoiminta, asiakkaan raha-asioiden hoitaminen ja sosiaalinen kuntoutus.
 - Työkäisten palvelut perustuvat sosiaalihuoltolakiin (1301/2014), toimeentulotuesta annettuun lakiin (1412/1997), sosiaalisesta luototuksesta annettuun lakiin (1133/2002), kuntouttavasta työtoiminnasta annettuun lakiin (189/2001), oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin (1287/2013) ja kotoutumisen edistämisestä annettuun lakiin (1386/2010).

Sosiaalipalvelut työkäisten palveluissa

mh/2.10.2018

**Sosiaalihuollon
palvelutehtäväkohtaiset
palveluprosessit**

Versio 2.0
Lokakuu 2017

TERVEYDEN JA HYVINVOINNIN LAITOS

Lähde: https://thl.fi/documents/920442/2940835/Sosiaalihuollon_palvelutehtavakohtaiset_palveluprosessit_v2.pdf/944b8db7-8e69-4a5e-b97a-0e23976f6eff

AIKUISSOSIAALITYÖ MUISSA PALVELUISSA

Miten yhteys eri palvelujen välillä varmistetaan? Aikuissosiaalityön voi katsoa sisältävän Sosiaalihuoltolain luettelemat palvelut lukuun ottamatta kasvatus-perheneuvontaa ja tapaamisten valvontaa. Mielenterveys-päihdepalveluihin, vammaispalveluihin ja terveystalujen sosiaalityöhön on yhdyspintoja, mutta samalla ne limittyvät aikuissosiaalityöhön, miten osaamista näissä hyödynnetään ja mikä on näiden paikka? Ammattirepertuaarikin laajenee aikuissosiaalityön sisällä mm. lähihoitajien ja ohjaajien tehtäviin.

TYÖELÄMÄOSALLISUUS AIKUISSOSIAALITYÖSSÄ

Aktivointi → työelämäosallisuutta tukevat palvelut ja toimenpiteet sanktioineen (TYP, kuntouttava työtoiminta, sosiaalisen kuntoutuksen käsitteen suhde edellä mainittuun) ← THL:n määrittelemät työllistymistä tukevat palvelut. Tämä kaipaa rajausta.

RAKENTEELLINEN SOSIAALITYÖ

Rakenteellinen sosiaalityö linkittyy strategiseen työskentelyyn, ohjaa järjestämistä maakunnissa. Miten tieto saadaan hyödynnettyä? Tarvitaan resursseja ja ymmärrystä johtotasolla sekä työntekijöiden sitoutumista rakenteellisen sosiaalityön tekemiseen.

PALVELUOHJAUS (ASIAKASOHJAUS, OHJAUS JA NEUVONTA)

Asiakas tulee ongelmansa kanssa → palveluohjauksella ohjataan ”oikeaan osoitteeseen” → määriteltävä: mihin kirjataan? kirjataanko ollenkaan? vaikuttaako asiakkaan tilanteeseen?

AIKUISSOSIAALITYÖN ASIAKASPROSESSIN POHDINTAA

Sosiaalityön tarpeessa oleva henkilö ja hänen läheisensä ovat aikuissosiaalityön asiakkaita. Perusteena sosiaalihuollollisille toimille on avun ja tuen tarve, joka voi olla muutakin kuin perinteistä asunnottomuutta ja päihdeongelmaa. Kytköksiä on gerontologiseen sosiaalityöhön, lastensuojeluun molemminsuuntaisesti ja vammaispalveluihin. Asiakkaan omatoimisuutta lisäävät palvelut (osana sosiaalista kuntoutusta?) voisi lisätä kuvioihin. Päihde-mielenterveystyö voisi näkyä myös osana palvelutehtävää. Sosiaalityön hyviä menetelmäkäytäntöjä kannattaisi laajemmin avata sekä lisätä palvelujen ja asiakasprosessien mallinnuksiin (motivoiva haastattelu, lapset puheeksi, dialoginen työtap, mittareiden säännönmukainen käyttö).